

Krzysztof Fudalej

"Wojny i wojskowość polska w XVI wieku", t. 1-3, Marek Plewczyński, Zabrze-Tarnowskie Góry 2011-2013 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14 (65)/4 (246), 194

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Varia otwierają rozważania Arkadiusza Tulińskiego o oblężeniach twierdz w wojnie 80-letniej jako wojnie totalnej w mikroskali. Janusz Mierzwa omówił „Dziennik” Władysława M. Zawadzkiego, a Grzegorz Strauchold – stosunek Głównego Zarządu Polityczno-Wychowawczego Wojska Polskiego w latach 1944–1945 do perspektyw inkorporacji ziem niemieckich do Polski. Jerzy Maroń jest autorem dwóch tekstów. Jeden dotyczy terminów „historia wojskowa” i „historia wojskowości”, drugi – polskiej morskiej tabeli rang.

Marek Plewczyński, *Wojny i wojskowość polska w XVI wieku*, t. 1–3, „Inforteditions”, Zabrze–Tarnowskie Góry 2011–2013, 460 s. + 424 s. + 446 s.

Trzytomowa praca Marka Plewczyńskiego *Wojny i wojskowość polska w XVI wieku* w zamyśle autora ma stanowić kompendium wiedzy o wojsku polskim, przebiegu toczonych przez nie wojen oraz stosowanej sztuce wojennej. Pozwala to prześledzić ewolucję zarówno instytucji wojskowych, jak i uzbrojenia oraz taktyki walki. Podział chronologiczny na poszczególne tomy autor podporządkował kolejnym zmianom na polskim tronie, ze względu na ogromny wpływ monarchów na funkcjonowanie ówczesnych sił zbrojnych.

Każdy z tomów podzielony jest na trzy części. W pierwszej autor przedstawił: sposoby finansowania wojska, jego strukturę organizacyjną i liczebność, sposoby rekrutacji, uzbrojenie, wyposażenie, skład narodowościowy, pochodzenie terytorialne, skład społeczny armii, życie codzienne żołnierzy, ich wyszkolenie oraz piśmiennictwo wojskowe i fortyfikacje. W części drugiej omawiane są kolejno wszystkie konflikty, w których brała udział Korona i Litwa w XVI w. W ostatnich działach każdego tomu scharakteryzował zaś ówczesne podejście do zagadnień strategii i taktyki. W sumie każdy z tomów jest podzielony na 15–21 rozdziałów.

W tomie 2 znajdują się ponadto indeksy: rotmistrzów koronnych z lat 1506–1573 oraz towarzyszy i rotmistrzów jazdy obrony potocznej i wojsk kwarcianych służących w latach 1548–1573, zawierające informacje m.in. o okresie, w którym występują w źródłach, pełnionych funkcjach, ich pochodzeniu terytorialnym i posiadanych włościach. Na końcu tomu 3 zamieszczono, oprócz bibliografii, również indeks osobowy i indeks nazw geograficznych. W trzech tomach znajdują się 82 mapy i schematy oraz kilkadziesiąt czarno-białych ilustracji. Należy zwrócić uwagę na to, iż w drugim tomie umieszczono erratę błędnie wydrukowanego spisu treści tomu 1.

Wojska Lądowe w 330. rocznicę wiktorii wiedeńskiej, red. Z. Szybiński, J. Z. Matuszak, Wydawnictwo DWŁąd, Warszawa 2013, 400 s.

Omawiana książka ma na celu przedstawienie obecnego stanu Wojsk Lądowych. Ponieważ ten rodzaj sił zbrojnych obchodzi swe święto 12 września na pamiąt-